

POSTANOWIENIE

Dnia 25 września 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Gierszon

na posiedzeniu w trybie art. 539e § 1 k.p.k.
po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 25 września 2025 r.,
sprawy **I. N.**
oskarżonej z art. 270 § 1 k.k.,
z powodu skargi wniesionej przez obrońcę oskarżonej,
od wyroku Sądu Okręgowego we Wrocławiu
z dnia 15 maja 2025 r., IV Ka 214/25,
uchylającego wyrok Sądu Rejonowego dla Wrocławia-Śródmieścia we Wrocławiu
z dnia 16 kwietnia 2024 r., V K 604/23,

postanowił
oddalić skargę;

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Rejonowego dla Wrocławia - Śródmieścia we Wrocławiu z dnia 16.04.2024 r., sygn. akt V K 604/23, I. N. została uniewinniona od zarzucanego jej czynu. W akcie oskarżenia postawiono jej zarzut, iż w okresie od dnia 18 sierpnia 2015 roku do dnia 3 kwietnia 2019 roku w nieustalonym miejscu podrobiła dokument o nazwie "Aneks do umowy najmu" datowany na dzień 18 maja 2015 roku, a następnie posłużyła się nim w dniu 3 kwietnia 2019 roku we W., poprzez przedłożenie tego dokumentu w toku postępowania XII C 1153/18

prowadzonego przed Sądem Okręgowym we Wrocławiu XII Wydziale Cywilnym, tj. zarzut popełnienia czynu zabronionego na podstawie przepisu art. 270 § 1 k.k.

Apelacje na niekorzyść oskarżonej wnieśli prokurator oraz oskarżyciel posiłkowy.

Wskutek rozpoznania wskazanych apelacji, Sąd Okręgowy we Wrocławiu w dniu 24.10.2024 r., w sprawie IV Ka 785/24, uchylił i sprawę przekazał Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania, na podstawie art. 437 § 2 w zw. z art. 454 § 1 k.p.k. Wyrok został zaskarżony skargą na wyrok sądu odwoławczego wniesioną przez obrońcę. Wyrokiem Sądu Najwyższego z dnia 13.02.2025 r. wyrok sądu II instancji został uchylony, a sprawę przekazano Sądowi Okręgowemu we Wrocławiu do ponownego rozpoznania.

Sąd Okręgowy we Wrocławiu wyrokiem z dnia 15.05.2025 r. uchylił zaskarżony wyrok Sądu I instancji i przekazał mu sprawę do ponownego rozpoznania, na podstawie art. 437 § 2 w zw. z art. 454 § 1 k.p.k.

Skargę na ten wyrok ponownie wniósł obrońca oskarżonej, który zaskarżył go w całości. Na zasadzie art. 539a § 3 oraz art. 526 w zw. z art. 539f k.p.k. zaskarżonemu wyrokowi zarzucił naruszenie przepisu art. 437 § 2 zd. 2 w zw. z art. 454 § 1 k.p.k. poprzez ich błędne zastosowanie i przyjęcie, że zachodzą podstawy do uchylenia wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania sądowi I instancji ze względu na wypadek wskazany w art. 454 k.p.k., podczas gdy nie zostały wypełnione przesłanki ustanowione w tym przepisie do uchylenia orzeczenia sądu I instancji, w szczególności Sąd odwoławczy nie ocenił ponownie całego materiału dowodowego i nie stwierdził kategorycznie popełnienia zarzucanego przestępstwa przez oskarżoną oraz jej winy.

Wobec tego, na zasadzie art. 593e § 2 k.p.k. wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy sądowi odwoławczemu do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Skarga jest niezasadna. Zgodnie z art. 437 § 2 k.p.k. uchylenie orzeczenia sądu I instancji i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania może nastąpić wyłącznie w wypadkach wskazanych w art. 439 § 1, art. 454 k.p.k. lub jeżeli jest to konieczne do przeprowadzenia na nowo przewodu w całości.

Z uzasadnienia wyroku Sądu Okręgowego we Wrocławiu wynika, że przyczyną uchylenia wyroku Sądu I instancji była reguła ne peius z art. 454 § 1 k.p.k. Sąd stwierdził, że Sąd I instancji poczynił dowolną ocenę materiału dowodowego, w sytuacji, gdy wskazuje ona na konieczność skazania oskarżonej. Do tego wniosku doprowadziła Sąd odwoławczy analiza dowodów przeprowadzonych w postępowaniu przed Sądem I instancji.

Formułując zarzut naruszenia art. 437 § 2 k.p.k. w zw. z art. 454 § 1 k.p.k. obrońca stwierdził, że doszło do naruszenia wymienionych przepisów wskutek braku ponownej oceny całego materiału dowodowego oraz braku kategoriycznych wniosków Sądu II instancji co do popełnienia przestępstwa przez oskarżoną. W uzasadnieniu skargi nie wskazano jednak, który dowód został pominięty przez Sąd II instancji. Nie świadczą o tym wywody zawarte w części uzasadnienia dotyczące zapatrywań i wskazań co do dalszego postępowania odnoszące się do potrzeby ponownego przeprowadzenia dowodu z przesłuchania pokrzywdzonego i oskarżonej, gdyż stanowią one konsekwencję jedynie uchylenia wyroku Sądu I instancji. Do oceny tych dowodów Sąd II instancji odniósł się na s. 5-8 uzasadnienia. O braku oceny określonych dowodów nie świadczy brak uwzględnienia argumentów podnoszonych przez obrońcę oskarżonej, które w jego ocenie mają znaczenie dla braku wiarygodności pokrzywdzonego. Przedmiotem postępowania skargowego nie jest ocena tego, czy Sąd odwoławczy dokonał prawidłowo odmiennej oceny dowodów. Dlatego jedynie na marginesie zasygnalizować należy, że dla tej oceny znaczenie miało nie tylko zakwestionowane przez obrońcę twierdzenie jako pokrzywdzony zeznając zapoznał się z dokumentem w postaci aneksu do umowy bez użycia okularów. Okoliczności faktyczne sprawy, fakt zawarcia tego samego dnia nowej umowy, zapłata czynszu w wysokości wynikającej z tej umowy, a nie z aneksu, a jednocześnie niekorzystny charakter aneksu dla pokrzywdzonego, przemawiały - zdaniem Sądu odwoławczego za wiarygodnością jego zeznań.

Odnośnie do drugiego podniesionego przez obrońcę argumentu, to sformułowania użyte przez Sąd II instancji w uzasadnieniu wyroku nie świadczą o braku zajęcia przez ten Sąd kategorycznego stanowiska co do wyniku dokonanej oceny dowodów. Sposób sformułowania zaleceń wobec Sądu I instancji wynika z poszanowania dla zasady samodzielności jurysdykcyjnej sądu. Wynika to również z funkcji art. 454 § 1 k.p.k., który służy ochronie zasady dwuinstancyjności. Wymóg uchylecia wyroku Sądu I instancji i przekazania mu sprawy do ponownego rozpoznania w sytuacji, gdy Sąd odwoławczy doszedł do wniosku, że prawidłowa ocena dowodów powinna doprowadzić do ustaleń pozwalających na przypisanie zarzucanego czynu i skazanie osoby uniewinnionej przez Sąd I instancji, nie stanowi zbędnej formalności, w ramach której rola Sądu I instancji sprowadzałyby się jedynie do powtórzenia stanowiska wyrażonego przez Sąd odwoławczy uchylający wcześniej wydany wyrok. Uchylenie wyroku Sądu I instancji i przekazanie mu sprawy do ponownego rozpoznania nie przesądza wyniku postępowania przez tym Sądem. Świadomością tych okoliczności procesowych należy tłumaczyć użyte przez Sąd odwoławczy sformułowania. Nie może on bowiem zobowiązać Sądu I instancji do skazania oskarżonej.

Mając powyższe na uwadze Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

[J.J.]

[a.ł.]